

Posudek školitele disertační práce

Autor práce : **Mgr. Jan Šesták**
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Název práce : **Identifikace handicapu jedince s mentálním postižením v období adolescence a časně dospělosti sociálním pracovníkem**

Školitel : doc. PhDr. Jana Šemberová, CSc.
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Práce se zabývá problematikou začleňování osob s mentálním postižením do společnosti včetně jejich pracovního uplatnění v období adolescence a časně dospělosti. Téma je aktuální, návrh nástroje (metody) k posouzení potřebné míry individuální podpory pro zapojení do společnosti a pracovního prostředí je přínosný a v praxi využitelný.

Práce má část teoretickou a výzkumnou, je členěna do sedmi kapitol, z nichž dvě úvodní jsou teoretické. Podávají charakteristiku lidí s mentálním postižením v období adolescence a časně dospělosti, zmiňují jejich vztah k práci, na základě dílčího šetření i životní perspektivy. Zabývají se otázkami začlenění, specifikují možnosti a překážky pracovního uplatnění, zmiňují, že „i přes znamení doby (integrace) jsou možnosti pracovního uplatnění osob s mentálním postižením omezené (kapitola 1, s. 25). Dokládají existenci široké palety nástrojů podpory k začlenění, představují sociální služby (Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách) a „Tranzitní program“ a program „Podporovaného zaměstnání“ realizované v nestátních neziskových organizacích a pracovní rehabilitaci, chráněné pracovní dílny a chráněná pracovní místa (nástroje politiky zaměstnanosti, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). V oblasti využití systémových nástrojů spatřuje autor značné rezervy v jejich dostupnosti ovlivňované disproporcemi a změnami ve financování, v roztržičnosti a provázanosti s ostatními podpůrnými službami, zejména v jejich zacílení na potřeby konkrétního jedince s postižením.

V zacílení adekvátní podpory (sociální služby) k začlenění jedince s lehkou a středně těžkou retardací do společnosti a pracovního prostředí, jež zohledňuje stupeň postižení, stav i možnosti dalšího jeho rozvoje, zprostředkované sociálním pracovníkem, spatřuje autor těžiště a cíl své disertační práce. Předkládá a zdůvodňuje koncept třístupňového působení sociálního pracovníka „3P“ spočívajícího v poznání (identifikaci stupně postižení), podpoře (plánování

individuální sociální služby) a využití příležitostí k rozvoji a začlenění jedince s mentálním postižením do společnosti.

Výzkumná část je prezentována v následujících čtyřech kapitolách, má jasně vymezený cíl „vytvořit nástroj (navrhnout hodnotící škálu) k posouzení míry potřebné podpory osob (lidí) s lehkou a středně těžkou mentální retardací a k určení individuálního profilu potřebné podpory“ (s.41), následně realizovat experimentální šetření „v reálném prostředí Domova sv. Anežky, o.p.s. v Týně nad Vltavou. Strategie výzkumu (kvantitativního) je vhodně zvolná, výzkumný soubor čítající 20 respondentů (ve věku 19 -45let), klientů Domova, je s ohledem na kritéria jejich výběru a časovou náročnost výzkumu, zejména nezbytného dlouhodobějšího kontaktu respondentů se sociálním pracovníkem před užitím posuzovacího nástroje, realizovatelný v daném časovém období (od března 2007 do dubna 2009).

„3P-profil Potřebné Podpory“ jako nástroj (metoda) pro poznání a sestavení profilu potřebné podpory jedince s mentálním postižením je detailně představen, prezentován a dokumentován (viz. tabulky, grafy aj.). Charakteristiky respondentů (20 klientů Domova) jsou přesvědčivé, a je dobře, že se staly součástí osobních spisů a nástrojem k individuálnímu plánování a k vyhodnocení poskytované služby. Zřejmá je i vhodnost jeho aplikace v oblasti ambulantních a pobytových forem sociálních služeb umožňujících pravidelný kontakt sociálního pracovníka s člověkem s mentálním postižením, jemuž je sociální služba poskytována, případně zprostředkována.

Výsledky výzkumného šetření k určení individuální míry potřebné podpory ke společenskému a pracovnímu začlenění jedinců s mentálním postižením v Domově sv. Anežky, o.p.s. jsou uvedeny ve čtvrté kapitole (Výsledky), rozvedeny v Diskuzi (kapitole páté), shrnuty v šesté kapitole práce (Závěry) s Doporučením pro praxi (v sedmé kapitole).

Seznamy použitých zdrojů (38), tabulky, obrázky a přílohy (1,2) práci uzavírají.

Závěr

Předložená práce splňuje po obsahové i formální stránce stanovené požadavky, prokazuje odbornou erudovanost autora, sociálního pracovníka Domova sv. Anežky o.p.s. v Týně nad Vltavou na klinickém pracovišti Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. **Práci doporučuji k obhajobě.**

České Budějovice 10.9. 2009

doc. PhDr. Jana Šemberová, CSc.

